

การเสริมสร้างค่านิยมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับ นักเรียนระดับประถมศึกษา

(Value Building of Sufficiency Economics for
Elementary Level Students)

ดร.สุเมธ งามกนก*

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ สร้างชุดการสอนเพื่อเสริมสร้างค่านิยมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนระดับ ประถมศึกษา และศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน ที่ได้เรียนจากชุดการสอนก่อนและ หลังเรียน รวมทั้งเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากใช้ ชุดการสอนของนักเรียน ในโรงเรียนขนาดต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 81 คน แบ่งเป็นนักเรียนของโรงเรียน วอนนภาศัพท์จำนวน 20 คน โรงเรียน วัดบางเป้ง จำนวน 25 คน และ โรงเรียน บ้านแหลมแทน จำนวน 36 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื้อหาที่ นำมาใช้สร้างชุดการสอนเกี่ยวกับ แนวคิดเศรษฐกิจ พอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 ชุด 3 เรื่อง ได้แก่ การเรียนรู้ตนเอง เศรษฐกิจพอเพียง และการวางแผนการใช้จ่ายเครื่องมือที่ใช้ใน การวิจัย ได้แก่ ชุดการสอนเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง แผนการจัดการเรียนรู้ แบบ ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงสำหรับ นักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 สถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) แบบ Dependent Samples และการวิเคราะห์ ความแปรปรวน ทางเดียว (One Way ANOVA)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้

1. ชุดการสอนเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.05/88.61 เป็นไปตาม เกณฑ์ 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐกิจ พอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง เศรษฐกิจ พอเพียง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใน โรงเรียนขนาดเล็ก กลางและใหญ่ ไม่แตกต่างกัน

*ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จ.ชลบุรี

อาจารย์ประจำศูนย์วัฒนธรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

คำสำคัญ: การเสริมสร้างค่านิยม/เศรษฐกิจพอเพียง/ชุดการสอน

Abstract

The objectives of research were to construct instructional packages for building the sufficiency economic values for Pratomsuksa students, to investigate. The pretest-posttest achievements and value of sufficiency economics after using the instructional packages and also to compare those achievements and value of sufficiency economics as classified by school sizes.

The samples consisted of 81 Pratomsuksa 6 students from 3 schools; 20 students of Wonnaphasub school, 25 students of Watbangpeng School and 36 students of Banlaemtana school which were selected by the mean of purposive sampling. The contents concern the sufficiency economics, strands of Social Studies Religion and Culture of Pratomsuksa 6 and divided into 3 units; self learning, the Sufficiency Economics and money spending plan. The instrument used in this research consisted of 3 instructional packages, lesson plan, achievement test and questionnaire of Sufficiency Economics' value percentage, mean, standard deviation, t-test and One Way ANOVA were employed for data analysis.

The results of research were as follows;

1. The instructional packages for Pratomsuksa 6 were at 80.05 / 88.61 and met the criteria of 80 / 80.
2. The posttest achievement and value of sufficiency economics were higher than the pretest, and there was significantly difference at .01 level.
3. The student's achievement and value of sufficiency economics different schools as classified by school sizes; small and large were not significantly differences.

Keywords: encouraging values; sufficiency economics; ; instructional packages

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำรัส เรื่อง "เศรษฐกิจพอเพียงเมื่อวันเฉลิมพระชนมพรรษา 4 ธันวาคม 2540 ซึ่งได้มีการขานรับนำแนวคิดเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติกันหลายหน่วยงาน แต่คนส่วนใหญ่มักเข้าใจว่าเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเรื่องของเกษตรกรในชนบทเท่านั้น แต่แท้จริงผู้ประกอบการอาชีพอื่น เช่น พ่อค้า ข้าราชการ และพนักงานบริษัทต่างๆ สามารถนำแนวพระราชดำรัสเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ได้ เศรษฐกิจพอเพียง จึงเป็นพระราชดำรัสที่พระราชทานให้ประชาชนดำเนินตามวิถีแห่งการดำรงชีพที่สมบูรณ์ สานติสุข โดยมีธรรมะเป็นเครื่องกำกับ และใจตนเป็นที่สำคัญ

ซึ่งที่พระองค์ทรงรับสั่งมานั้น แท้ที่จริง คือวิถีชีวิตไทยนั่นเอง วิถีชีวิตไทยยึดเส้นทางสายกลางของความพอดี ต่อมาได้พระราชทานพระราชดำริเพิ่มเติมมาโดยตลอด เพื่อให้เกษตรกร ซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ มีความแข็งแรงพอ ก่อนที่จะไปผลิตเพื่อการค้าหรือเชิงพาณิชย์ โดยยึดหลักการ "ทฤษฎีใหม่" 3 ขั้น ได้แก่ ขั้นที่ 1 มีความพอเพียงเลี้ยงตัวเองได้บนพื้นฐานของความประหยัดและจัดการใช้จ่ายขั้นที่ 2 รวมพลังกันในรูปกลุ่มเพื่อการผลิตรายการตลาด การจัดการ ด้านสวัสดิการ การศึกษา การพัฒนาสังคม และขั้นที่ 3 สร้างเครือข่ายกลุ่มอาชีพและขยายกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่หลากหลาย โดยประสานความร่วมมือกับ

ภาคธุรกิจ ภาคองค์การพัฒนาเอกชน และภาค
ราชการในด้านเงินทุน การตลาด การผลิต
การจัดการและข่าวสารข้อมูล (มูลนิธิชัยพัฒนา,
2549, หน้า 11)

สำหรับการดำเนินชีวิตในระบบ
เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริสามารถ
แบ่งได้เป็น 2 ระดับด้วยกัน (สำนักงานคณะ
กรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ,
2549, หน้า 1-2) คือ เศรษฐกิจพอเพียงระดับ
บุคคลทั่วไป และเศรษฐกิจพอเพียงระดับ
เกษตรกร หลักการปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจ
พอเพียงที่สำคัญ คือ ประหยัด พึ่งพาตนเอง
ประกอบอาชีพสุจริต หลีกเลี่ยงการแข่งขันทาง
การค้าอย่างรุนแรง ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
แสวงหาความรู้เพื่อให้มีรายได้พอเพียง และ
เลือกใช้เทคโนโลยีให้สอดคล้องกับสังคม ซึ่ง
ลักษณะหรือองค์ประกอบของเศรษฐกิจพอเพียง
นั้น เมื่อพิจารณาจากแนวความคิดเรื่องเศรษฐกิจ
พอเพียง มีการพัฒนามาโดยลำดับนั้น สรุปได้ว่า
เศรษฐกิจพอเพียงมี 2 รูปแบบ คือ เศรษฐกิจ
พอเพียงแบบพื้นฐาน คือ ความพอมีพอกิน
สามารถพึ่งตนเองได้ โดยไม่โลภมากและ
ไม่เบียดเบียนคนอื่น และเศรษฐกิจพอเพียงแบบ
ก้าวหน้า คือ การแลกเปลี่ยนร่วมมือ ช่วยเหลือ
ซึ่งกันและกัน เพื่อให้ส่วนรวมได้รับประโยชน์
และนำไปสู่การพัฒนาชุมชนและสังคมให้เจริญ
อย่างยั่งยืน อาจกล่าวได้ว่าเป้าหมายของปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียง คือ การดำรงอยู่และปฏิบัติตน
ให้สมดุลไม่มากไป ไม่น้อยไป และพร้อมต่อการ
รองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง
ทั้งด้านวัตถุ สิ่งแวดล้อม สังคมและวัฒนธรรม
จากโลกภายนอก ซึ่งมีเงื่อนไขเบื้องต้นก่อนนำเอา
ปรัชญาไปใช้ คือ ต้องมีการเสริมสร้างพื้นฐาน
ของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ
นักทฤษฎี นักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกใน

คุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้
ที่เหมาะสมซึ่งหัวใจของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
คือ ทางสายกลาง และความมีเหตุผล มีหลักวิชา
ที่เกื้อหนุนความมีเหตุผล คือ ต้องอาศัยความรอบรู้
รอบคอบและระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการ
ต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการ
ทุกขั้นตอน

นวัตกรรมใหม่ๆ ที่ต่อยอดเสริมจาก
แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง - ทฤษฎีใหม่ เป็นเรื่อง
ที่สำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งมีผู้เข้าร่วมพัฒนานวัตกรรม
เหล่านี้อย่างมากมาเพื่อถ่ายทอดแนวคิดค่านิยม
และพฤติกรรมเศรษฐกิจพอเพียง เช่น วาระของ
ชุมชน ศูนย์การเรียนรู้ธุรกิจชุมชน หรือการ
รวบรวมประสบการณ์ของนักพัฒนาเอกชน
และการกำหนดกลไกสำคัญในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ รวมทั้งการสร้างนวัตกรรม
ชุดการสอนเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ
และค่านิยมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับ
นักเรียน ซึ่งชุดการสอนมีลักษณะเป็นชุดของ
สื่อประสม และกิจกรรมหลาย ๆ ชนิด มีการ
จัดเรียงลำดับอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปใช้ในการ
จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้อง
กับจุดประสงค์การเรียนรู้และลักษณะของเนื้อหา
สาระที่ต้องการได้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต
1 (2550) มีกลยุทธ์คุณธรรมนำความรู้ น้อมนำ
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ ซึ่ง
สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนเรื่องเศรษฐกิจ
พอเพียงอย่างหลากหลาย การปลูกฝังค่านิยมตาม
แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไม่ชัดเจน และขาดสื่อ
นวัตกรรมเพื่อปลูกฝังค่านิยมดังกล่าว นอกจากนี้
สถานศึกษาที่ต่างขนาดกันมีการดำเนินงานปลูกฝัง
ค่านิยมแตกต่างกัน การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้
กลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง
และขนาดใหญ่ ได้แก่ โรงเรียนวอนนภาศัพท์

โรงเรียนวัดบางเป้ง และโรงเรียนบ้านแหลมแท่น ซึ่งเป็นโรงเรียนที่นักเรียนมีความหลากหลายทางสถานภาพและพื้นฐานไม่เท่าเทียมกัน ด้วยสภาพและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญของแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่จะต้องปลูกฝังให้กับเยาวชน จึงได้จัดทำโครงการเสริมสร้างค่านิยมตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาขึ้น โดยสร้างชุดการสอนเพื่อเสริมสร้างค่านิยมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงด้านความประหยัดและวินัยทางการเงิน และทดลองใช้กับนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาที่มีขนาดต่างกัน เพื่อวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับค่านิยมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของผู้เรียนในเรื่องความประหยัดและการมีวินัยทางการเงิน

วิธีดำเนินการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างชุดการสอน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและค่านิยมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดการสอนเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และค่านิยมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้ชุดการสอน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง และค่านิยมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับประถมศึกษาภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 ของโรงเรียนวัดบางเป้ง 228 คน โรงเรียนวอนนาศัพท์ 212 คน และโรงเรียนบ้านแหลมแท่น 365 คน รวมทั้งสิ้น 805 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและค่านิยมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้ชุดการสอนในการวิจัยนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 81 คน จากโรงเรียนวอนนาศัพท์ จำนวน 20 คน โรงเรียนวัดบางเป้ง จำนวน 25 คน และโรงเรียนบ้านแหลมแท่น จำนวน 36 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย การใช้ชุดการสอนเพื่อเสริมสร้างค่านิยมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง และขนาดของโรงเรียน
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง และค่านิยมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ชุดการสอน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 30 ข้อ มีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.20-0.80 และ

ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82

3. แบบวัดค่านิยมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง 0.29-0.66 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92

รูปแบบการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอน และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และค่านิยมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง หลังจากใช้ชุดการสอน มีการทดสอบก่อนและหลังการทดลองใช้ชุดการสอน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้ดำเนินการดังนี้

1. หาประสิทธิภาพของชุดการสอน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง โดยหาค่า $E1 / E2$

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และค่านิยมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงก่อน และหลังใช้ชุดการสอน ด้วยการทดสอบค่าที (t - test) แบบกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน Dependent Samples

3. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และค่านิยมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง หลังเรียนโดยใช้ชุดการสอน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ร้อยละ

1.2 ค่าเฉลี่ย

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

2.1 การทดสอบค่าที (t-test) แบบกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน Dependent Samples

2.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)

สรุปผลการวิจัย

1. ชุดการสอนเพื่อเสริมสร้างค่านิยมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.50 / 88.61

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง และค่านิยมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนโดยใช้ชุด การสอน

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และค่านิยมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีประเด็นที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายดังนี้

1. ผลการใช้ชุดการสอนเพื่อเสริมสร้างค่านิยมตามแนวคิดเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลจากการทดลองพบว่าประสิทธิภาพระหว่างการใช้ชุดการสอนมีค่าเท่ากับ 80.50 ส่วนประสิทธิภาพหลังชุดการสอนมีค่าเท่ากับ 88.61 ซึ่งสังเกตได้ว่าประสิทธิภาพระหว่างการใช้ชุดการสอนน้อยกว่าประสิทธิภาพหลังการสอน อาจมีสาเหตุเนื่องจากนักเรียนบางส่วนอาจจะยังไม่เข้าใจ หรือเข้าใจบ้าง เพราะนักเรียนเริ่มเรียนเป็นครั้งแรกหรืออยู่ในระหว่างการทำ ความเข้าใจกับบทเรียน ทำให้คะแนนมีค่าน้อยกว่าประสิทธิภาพหลังการสอน

เนื่องจากการดึงความสนใจให้กับนักเรียนในการทำกิจกรรม และการใช้สื่อการสอนที่ทำให้นักเรียนเข้าใจ และเรียนรู้ได้ง่าย ประกอบกับนักเรียนมีพื้นฐานการเรียนรู้ค่อนข้างดี จึงทำให้คะแนนมีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ส่วนประสิทธิภาพหลังการสอนที่มีค่าสูงกว่า อาจเป็นเพราะการที่นักเรียนได้ทำกิจกรรม และการที่ผู้สอนให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหา ของบทเรียนที่เรียนมา ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ และเข้าใจในบทเรียนมากขึ้น รวมทั้งแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงกำลังเป็นที่ได้รับการ สนองตอบ และนำไปปฏิบัติอย่างกว้างขวาง (มูลนิธิชัยพัฒนา, 2549, หน้า 1) ดังนั้นจึงส่งผลต่อ ประสิทธิภาพ ของชุดการสอนที่เป็นไปตาม มาตรฐาน อาจมีสาเหตุดังต่อไปนี้

1) กิจกรรมที่นำมาใช้ร่วมกับสื่อ การสอนประกอบคำบรรยาย ประกอบด้วย สื่อ ต่างๆ ใบความรู้ ใบงาน รูปภาพ แบบฝึกหัด และ กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดให้สอดคล้องกับเนื้อหา และพัฒนาการตามวุฒิภาวะของนักเรียนทำให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเพื่อน เกิดความ พอใจ สนุกสนานต่อการเรียนรู้ และส่งผลต่อผล สัมฤทธิ์จากการวัดผลประเมินผลมีประสิทธิภาพ มากขึ้น (มัลลย์พร ทองสีเข้ม, 2542, หน้า 10)

2) สื่อการสอนที่นำมาใช้ในการศึกษา ทดลองมีความสอดคล้องกับหลักทฤษฎีการเรียนรู้ ของบรูเนอร์ (Bruner) (สุรางค์ โกวตระกูล, 2547, หน้า 298) ที่มุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการ ค้นพบด้วยตนเองมากที่สุด สื่อการสอนที่นำมา สอนในการทดลองครั้งนี้ ได้เน้นให้ผู้เรียน มีส่วนร่วมในการเรียนเป็นส่วนใหญ่ ทำให้เกิด การเรียนรู้ที่แท้จริงเพราะได้ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตัวเอง

3) สื่อการสอนที่นำมาใช้ศึกษาทดลอง มีระยะเวลาเหมาะสมกับเนื้อหาที่ใช้ทดลอง ทำให้นักเรียนไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียนรู้จาก สื่อการสอนดังกล่าว โดยการเรียนรู้จากสื่อ ประสมหลาย ๆ ประเภท ซึ่งนักเรียนระดับ ประถมศึกษาอายุ 6 - 12 ปี จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ดี ถ้าเรียนจากรูปธรรมไปสู่นามธรรม (ดวงเดือน อ่อนน่วม, 2535, หน้า 12 - 13)

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และค่านิยม ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน หลังเรียนโดยใช้ชุดการสอน เรื่อง เศรษฐกิจ พอเพียง ทั้งในโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียน ขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ ไม่แตกต่าง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ชุดการสอนที่สร้างขึ้นนั้น เป็นชุดกิจกรรมผสมที่ดี เหมาะสมกับผู้เรียน มีกิจกรรมหลากหลาย และดึงดูดความสนใจ เกิดความซาบซึ้ง เห็นคุณค่าของเศรษฐกิจพอเพียง และเกิดเป็นค่านิยมที่สอดคล้องกับปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง จึงทำให้นักเรียน ไม่ว่าจะอยู่ใน โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง หรือขนาดใหญ่ ต่างก็มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ ค่านิยมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง หลังเรียน ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ พัฒนาการณ์ จัตรีวิโรจน์ (2545, หน้า 94) ที่ได้ศึกษาพบว่า นักเรียนระดับประถม ศึกษาที่ได้เรียนโดยใช้ชุดการสอนเพื่อส่งเสริม ความรู้เศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนมีคะแนน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ชุดการสอนที่สร้างขึ้น เป็นสื่อ การสอนประกอบคำบรรยาย เหมาะสมกับกลุ่ม ตัวอย่าง ซึ่งเป็นสื่อที่เหมาะสมกับรูปแบบ การทดลองชนิดมีการทดสอบก่อนเรียนและ หลังเรียน (บุญชม ศรีสะอาด, 2541, หน้า 142) นอกจากนี้ยังมีการจัดระบบการเรียนรู้ ที่มุ่งผู้เรียน

เป็นสำคัญ นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม นำเสนอเหตุผลและแสดงความคิดด้วยตัวเอง (อภิชัย พันธเสน, 2550, หน้า 7) ทำให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ บรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการ ทำให้ผู้เรียนมีความพอใจ และเข้าใจในบทเรียน จึงทำให้สื่อการสอนประกอบคำบรรยายมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานที่กำหนด (อารี เรื่องสมบูรณ, 2551, หน้า 112) และก่อให้เกิดความเข้าใจ รู้ลึกซึ้ง และเห็นคุณค่าของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวโน้มที่จะเกิดค่านิยมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงได้เป็นอย่างดีผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ พงศ์รัตน์ (2551, หน้า 59) ที่ได้ศึกษาพบว่า การสอนสามารถทำให้นักเรียนระดับประถมศึกษาเห็นคุณค่าของการใช้จ่ายตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ได้มากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับ ชัยรินทร์ ชัยวิสิทธิ์ (2545, หน้า 71) ที่ได้ศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างเสริมค่านิยมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงให้กับนักเรียนและชุมชนด้วยโครงการอาชีพ ซึ่งพบว่า นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมโครงการอาชีพ มีความรู้และค่านิยมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษารายการวิจัย เรื่อง การสร้างเสริมค่านิยมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา มีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1. ก่อนที่จะนำสื่อการสอนประกอบคำบรรยายมา ครูผู้สอนควรศึกษาเอกสาร กิจกรรม และคู่มือการใช้สื่อเป็นอย่างดีก่อนที่จะไปสอน

เพื่อให้ดำเนินการสอนเป็นไปอย่างราบรื่น และ เป็นไปตามลำดับขั้นตอน

2. ครูผู้ดำเนินการสอนควรมีการบันทึกปัญหา และข้อสงสัยที่นักเรียน ชักถามไว้เพื่อจะได้นำข้อมูลไปปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพราะอาจมีข้อบกพร่องบางอย่างที่ยังไม่พบ จึงควรมีการติดตามผลการใช้เพื่อเกิดผลดีสำหรับการนำไปใช้ครั้งต่อไป

3. การเสริมสร้างค่านิยมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ครูผู้สอนควรสอดแทรก และ เน้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญ และตระหนักถึงคุณค่าของการปฏิบัติตามแนวทางแห่งปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง

4. ครูควรเป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับการปฏิบัติตน ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงให้กับนักเรียนได้ยึดถือและปฏิบัติตาม จึงจะทำให้ นักเรียน มีค่านิยม และพฤติกรรมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนระหว่างการใช้สื่อการสอนประกอบคำบรรยายกับวิธีการสอนปกติ หรือกับวิธีสอนอื่น ๆ

2. ควรมีการศึกษาวิธีการเสริมสร้างค่านิยมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงด้วยการใช้สื่อผสมประเภทอื่น

3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และค่านิยมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนประเภทอื่น ๆ เช่น โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะและลักษณะพิเศษหรือโรงเรียนประเภทศึกษาสงเคราะห์ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- ชัยรินทร์ ชัยวิสิทธิ์. (2545). การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างเสริมค่านิยมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงให้กับนักเรียนและชุมชนด้วยโครงการอาชีพ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยและสถิติการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ดวงเดือน อ่อนน้อม. (2535). การเสริมสร้างสมรรถภาพการสอนคณิตศาสตร์ของครูประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2541). การพัฒนาการสอน (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.
- พงศ์ รัตนะ. (2551). พฤติกรรมการใช้จ่ายตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พัฒนาภรณ์ ฉัตรวิโรจน์. (2545). บทบาทของครูในการส่งเสริมความรู้เศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาสังคมวิทยาการพัฒนาศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มาลัยพร ทองสีเข้ม. (2542). การสร้างชุดการสอนกลุ่มทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง รูปเรขาคณิตและรูปสมมาตรสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดประตู่ท่าไผ่ (มכלเพิ่มประชากร) อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการประถมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มูลนิธิชัยพัฒนา. (2549). เศรษฐกิจพอเพียง. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2550, จาก <http://www.chaipat.or.th>.
- สุรางค์ ไควตระกูล. (2548). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1. (2550). ข้อมูลทั่วไป. สืบค้นเมื่อ 10 มกราคม 2550, จาก <http://www.chon1.go.th>.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2549). เศรษฐกิจพอเพียง. สืบค้นเมื่อ 10 เมษายน 2549, จาก <http://www.doae.go.th>.
- อภิญา อิงอาจ. (2546). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาสถิติเบื้องต้นเรื่อง ทฤษฎีความน่าจะเป็นเบื้องต้น. สืบค้นเมื่อ 6 มกราคม 2551, จาก <http://ictm.utcc.ac.th/download/th/20060303073603.doc>
- อภิชัย พันธเสน. (2550). รายงานการวิจัยเรื่อง สังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: สถาบันการจัดการเพื่อชุมชนและสังคม มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์.
- อารี เรืองสมบูรณ์. (2551). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. สืบค้นเมื่อ 6 มกราคม 2551, จาก <http://kroo.ipst.ac.th/teacher/result>